

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

Meditationes De votis Religiosorum, eorumque innouatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

MEDITATIONES

De votis Religiosorum, eorumque
innouatione,

HÆ meditationes, cum ad solos religio-
sos dirigantur, qui præ cæteris artem
habent & vsum meditandi, deditâ operâ feci
breuioras, & nullo adiecto earum compen-
dio.

MEDITATIO PRIMA.

Pro eo die, quo primùm in Religioso ordine
vota nuncupantur.

*Aperui os meum ad Dominum, &
aliud facere non potero. Iud. II.*

Argumentum sumetur ex hisce verbis Ie-
phthe, inter egregios Iudæici populi du-
ces non postremi, quem Apottolus (a) inter
sanctos veteris testamenti non dubitat ad-
numerare; hic cum Deo votum nuncupasset,
ad eius obseruationem se tantopere credidit
obstrictum, vt nullis rationibus potuerit ab
eo dimoueri. (b) Et cum quibusdam Patri-
bus aduerte, sacrificium illud, quo Filiam ob-
tulit,

(a) Hebr. II. (b) Vide Estium in c. II. ad Hebr.

tulit, non fuisse cruentum, sed spirituale, quandoquidem Deo consecrauerit eius virginitatem, ipsa non abnuente; vocari nihilominus vocabulo mortis hanc oblationem, vti disertis verbis scriptura dicit, (a) *Omniem consecrationem quæ offertur ab homine, non redimi, sed morte mori debere*; atque adeò huius Puellæ sacrificium, fuisse figuram, & imaginem eius sacrificij, quo per vota pars hominis sensualis immolatur: quod rectè animo comprehendat oportet, qui ritè voluerit hoc sacrificium peragere.

Finis erit, circa hoc, tanti ad reliquam omnem vitam ponderis, argumentum studiosè tres animæ facultates exercere: intellectus attentè expendet obligationem, quam quis subit vota faciens religiosa; voluntas piè hanc obligationem acceptabit, ac amplectetur, decernetque ei stare fideliter; Memoria sese instruet rebus omnibus necessarijs, vt eas in tempore adhibeat, vt exequatur præstetque contentanè susceptæ obligationi.

Forma in his punctis consistit.

1. Pro intellectu, quæ subeatur obligatio per vota in religione nuncupata.

2. Pro voluntate, eam esse propenso animo acceptandam.

3. Pro memoria, aliquam industriam adhiberi oportere, vt quis semper meminerit, & obligata præstet officia.

Pun-

(a) *Leuitici 27.*

Punctum Primum.

CVM natura voti sit obligare, & huius obligationis excellentia tam præstans existat quando rectè intelligitur, & uti par est, subitur: ante omnia Deum lauda, quòd eam tibi gratiam faciat & honorem, ut subire possis hæc obligationes, & lumen ab eo pete, ut perfectè, quid imponant, agnoscas.

Omnia reducuntur ad tria hæc capita: 1. ut vita perpetuò degatur in ea religione, quam per vota quis amplectitur.

2. Ut facta vota obseruentur integrè, (a) & iuxta morem & consuetudinem in religione approbatam, de qua quis fuerit in Tyrocinio, instructus.

3. Denique ut adspiretur, contendaturque ad sui status perfectionem. Non obligatur quis ut perfectus sit, sed ut esse velit, adhibeatque media, quæ à regulis & constitutionibus ordinis proponuntur. Adeò ut Religiosus, carens ea se perficiendi voluntate, teste D. Thoma, versetur in statu periculoso, agat contra professionem suam, quæ ad hoc illum obligat, cum Religionis status, status sit perfectionis, per vota, quæ istic fiunt, proseguendæ: Ex quo consequitur, Religiosum, aut perfectum esse debere, aut eò saltem anhe-

V 2

lare,

(a) D. Thom. 2. 2. q. 88. ar. 3. & q. 184 ar. 1. & 20. Vide ar. 9. ad 3.

lare, alioquin non consentaneè suo statui victurum.

Istud igitur est, quod intelligere oportet, & præter hoc etiam, in qua sita sit perfectio, nempe in eo, ut quis integrè spectat ad Deum per vnionem perfectæ charitatis, ad quod magnoperè profunt tria vota, dum nos auellunt ab ijs rebus, quæ maximè possent a Deo nos auocare. Quia verò nimis quàm multa mundus quotidie obijcit, quæ ab eo nos auocent, & cupiditates nostræ non emoriuntur, quàm diu sinentur viuere atque ex naturæ propensionibus agere: propterea istud præcipuè in hoc (a) puncto sibi proponendum est ob oculos, quod vti initio dicebamus, vota sua in religione nuncupare perinde sit, atque emori, sepeliri, mundoque exesse: Ita ut, quemadmodum vitâ functus mundanas res amplius non prosequitur, caret cupiditate, & iure ad res olim à se possessas excidit, neque vlla motione vitæ naturalis agitur, sic religioso incumbat, nihil amplius appetere, neque quidquam agere ex motionibus vitæ animalis & sensualis; votorum enim beneficio tam ijs mortuus est, modò rectè ea fecerit, quàm verè de se sacrificiū obtulit; nam vota non alio titulo dicuntur sacrificium, quàm quod (b) per ea homo se totum & sua omnia ad diuinum cultum consecrat, & quasi immolat, velut victimam aut hostiam; non aliter autem

(a) *D. Th. ar. I. ad 4.* (b) *Id. q. 186. ar. I.*

tem consecramur & immolamur, quàm per hanc partem inferiorem & animale[m], dum statuimus illam totâ vi à nostrâ extinguere, & ut sic loquar, mortificare, & cuius oblationem facimus, dum nuncupamus vota, Deoque nos consecramus; quia re ipsa, non essemus aliter ipsius. Hanc ob causam professio seu obligatio sui, quæ per vota fit, vocatur holocaustum, quod erat in lege nobilissimum atque integerrimum sacrificium; dicitur etiam martyrium, quia continuæ mortificationis imponit necessitatem, (a) quod graue martyrij genus est; componitur præterea cum Baptismo, crediturque conferre indulgentiam quâ plenior accipi non possit, eò quòd actio sit maximè Heroica atque grauissimi meriti, ita te consecrare, vt moriaris morte sanctorum, quæ preciosa est in conspectu Domini, & non viuas vitam aliam, quàm vitam charitatis, vitam gratiæ, vitam spiritus, & vitam Iesu. Verùm, nisi etiam hac ratione moriaris, nullum erit sacrificium, nullum Martyrium, nullus Baptismus, neque vlla indulgentia: Nouit verò Deus, qualis sit ista Professio; qualia sint hæc vota, quæ sine sacrificio peraguntur! O quanti refert hanc intelligere veritatem, vt te serio tandem Deo dedas, vt que scias tibi onus iam incumbere non amplius viuendi ex cupiditatibus naturæ deprauatæ, quandoquidem illam æquè

V 3

verè

(a) Hæc fuisse probata apud Platinum.

verè consecraueris, immolauerisque, atque
 verè uota tua nuncupasti, & ea nuncupando,
 te Deo dedidisti. sic est, Domine, sic intelligo
 iuxta totam perfectionis amplitudinem; & si
 præterea quidquam est, quod clarè satis non
 assequor, ex sensu regularum constitutionum-
 que mearum colligam, optans ijs intellectu
 consentire, ut consentiam quoque voluntate
 atque actione, & ut, quàm fieri potest dignissi-
 mè, integerrimeque in sacrificium me tibi re-
 præsentem.

Punctum secundum.

NEcessarium est uelle, & acceptare obli-
 gationem illam quam uouendo sibi quis
 imponit, nisi enim hanc uellemus, uotum non
 esset, quod nihil est aliud, quàm libera volun-
 tas, Deo profitens, se id uelle, quod uouet: ue-
 rùm, quia uoluntas ardentius, aut languidius
 ferri potest in id, quod uult; & magni referat
 ad dignitatem & meritum huius actionis, ad
 quam te paras, ut hanc obligationem uelis quàm
 perfectissimè, non est acquiescendum simpli-
 ci uoluntati, quæ fortassis ad uoti ualorem sa-
 tis esset: sed excitanda est tam ardens, tam ple-
 na, tamque perfecta, ut sacrificium eum ab
 ardore uoluntatis tuæ reddatur Deo acce-
 ptius, quàm à re quam is consecratum; ut er-
 go te eò, cum diuina gratia, quæ illo fine
 imploranda est, uehementius accendas, adhi-
 be tria hæc incitamenta: Primum ex parte
 ipsius

ipſius Dei tibi voluntatem ſuam aperuit; te ad obſequium ſuum euocando, huic ergo voluntati tuam accommoda, huius decretis acquieſce, & conteſtare te nihil velle, niſi quod ipſe vult: & verò propterea te velle, quod ipſe ſic velit, & quod ipſius voluntas ſit ſanctiſſima, amabiliſſima, digniſſimaque quæ adimpleatur. Etiam, mi Deus, illam volo, atque vti-
tinam ex tua meaque, vnica voluntas exiſtat, vt ego integrè ſim tuus!

Alterum incitamentum ſumetur à perſona Chriſti ſeruatoris, ſeu ſeſe offerentis, vti reuera Deo Patri ſeſe obtulit, ſiue, quia obtulit ſe, & quia ſtatus religioſus quædam eſt imitatio vitæ & mortis ipſius; ſeu denique quia eo nomine ſua merita obtulit, vt tibi gratiam, illi, in fortunato hoc ſtatu, ſeruiendi obrineret, atque ideo velis illi ſeruire, velis vti omnibus hiſce gratijs; & ſicut plures non expetis, quàm velit ipſe conferre, ita quoque ſis paratiſſimus acceptare quaſcunque, & ijs, nulla penitus neglecta, cooperari; Hanc eſſe fiduciam tuam, nihil te formidare, non mortem, non mortificationem, non infernum, non tentationes, neque quidquam aliud, cum eius meritis gratijsque innitaris, & vnà cum illo ſis hoſte quouis potentior: Ita eſt, mi I E S V, vnio ſacrificium meum ſacrificio tuo, & cor meum cordi tuo, vt dicere eodem tecum affectu poſſim: (a)

V 4

In

(a) *Pſ.* 39. & *Hebr.* 10.

In capite libri scriptum est, ut facerem voluntatem tuam: Deus in me voluit & lex tua aeterna in medio cordis mei, excitans me ad legum omnium aliarum, regularumque religiosarum observationem.

Tertium incitamentum fit, ex consideratione tui finis ultimi, & obligationis eò tendendi per vias, quas diuina prouidentia tibi commonstrauit, maximè securas, Deo præstari debet seruitus & reuerentia, nunquid ita est? incipiat, oportet, dum viuimus, ardere in illum amor, qui per omnem æternitatem propagandus est. En hîc modum, quo aptiorem nancisci non potes; Age igitur, eum obuijs vlnis arripe, & ita vota tua nuncupa, quasi diceres: quàm mihi serium est consequi finem meum, quantum cupio Deum honorare ei-que seruire, tam mihi statutum est, tantum adstringere me volo ad omnem votorum meorum obligationem; nimis me censebo fortunatum, si hac de causa licuerit obire mortem, cum non viuamus alia de causa, quàm vt illi obsequium & honorem præstemus. Accepta, quæso, Domine, hanc bonam voluntatem meam, aut si bona satis non est, effice illam meliorem, talemque quæ tibi reddatur acceptior; cum enim reliqua consecrare tibi debeam per voluntatem, illam tibi primò consecrem, necesse est, vt dum illa fuerit tua, reliquorum quoque oblationem, quam deinde faciet, habeas acceptiorem.

Pun-

Punctum tertium.

SI tibi semper constaret idem feruor atque propositum, quod vota nuncupans concepisti, nihil ultra requireretur, sed sufficeret, te pergere eo pede, quo cœpisti, suauiter incumbendo obseruationi votorum tuorum, regularumque: sed in te pesimus paulatim, indormiscimus, & vix tandem eorum, quæ vouimus, satis recordamur: & vti nunc prorsus experiris te alium, ab eo, qui eras, priusquam nomen dares religioni, ita fieri potest, vt te sentias aliquando, nisi curam adhibueris, longè diuersam ab eo, qui nunc es. Idcirco sacrae nos paginae toties abhortantur, vt semper meminerimus, neque vniquam obliuiscamur (a) propositi suscepti, quandoquidem illud non alia mente suscipiamus quàm vt mandemus executioni. Alioqui, teste Augustino, (b) *Bonum in hoc aere, & malo sine concludere, quid est aliud, quàm monstruosus res conficere, quàm Chimæram moliri, quæ leonis caput, pectus hirci, & caudam draconis præ se ferat? luberètne degenerare in monstrum tam horrendum? hoc igitur nunc decretum tuum sit, vt talem te semper exhibeas, qualis esse vis hodie; nam reuera eadem incitamenta, eademque rationes te quouis tempore eodem*

V s

obli-

(a) *Dent. 26.*(b) *Serm. ad Frat. de Er. mo.*

obligant. An non ita est? Et sanè Deus imposterum non spectabit alio te intuitu quàm votorum tuorum, & sacrificij tui: quemadmodum in psalmo quodam ait: (a) *Holocausta tua in conspectu meo semper, quasi aduersurus, num facta deinceps tua, capto iam illi seruiendi decreto, ad amissim respondeant, vt autem huius decreti tui melius memineris, accipe tres hasce industrias, quæ signorum instar seruient memoriæ refricandæ.*

Primò, quotidie simul ac è somno euigilas, repete ea verba, quæ sunt huius meditationis argumentum, eodem prorsus affectu, quo votorum formulam pronuntiasti: *Aperui os meum ad Dominum, & aliud facere non potero.*

Secundò, quodcumque de votis tuis seruandis & de frangendis domandisque cupiditatibus sese offeret occasio, rursus itera verba eadem, & persuasum habe, te non minus tum quàm modò, quin & magis etiam eò obligari.

Denique, sicut religioso non facilè excidit, pecuniam tamquam propriam possidere se non posse, eiusque, occasione natâ, haud difficulter recordatur: idem ferè iudicium de propria tua voluntate, de appetitu tuo naturali, de tuis propensionibus: has enim retinere & contra rationis & regularum præscriptiones ijs vti, non magis, quàm pecuniâ, licitè potes:

(a) Ps. 49.

res: fidem tuam obligasti, & par de illis atque de hac ratio est, cum hæ naturæ propensiones æquè à Deo & sine tuo te diuellant auerantque, ac pecunia, & fortasse nonnunquam magis: adeoque affirmare verè liceat, te non posse. Hinc, tamen si possis absolutè, nam pro arbitrij tui libertate peccare, cum volueris, potes; quia tamen id non potes ex ratione, neque integra conscientia, neque secundum Deum, liberè dic te non posse, atque ita dic, ac si de graui aliquo patrando scelere ageretur, si quis te ad committendum atrox aliquod, & manifestum flagitium sollicitaret, non dubitares dicere, te non posse, cum reuerà, quæ religiosus non modò, sed ne quidem, quæ vir honestus, id minimè possis: Pari ratione, quandocumque se præsentauerit occasio indulgendi cupiditati tuæ generoso animo nega indulgere te posse, quandoquidem tam non possis, quàm, ex illa obligatione euadendi in perfectum virum, non debes. O felicem impotentiam, quæ te reddet tantò potentior, quantò minùs poteris mali perpetrare! O Deus, magno subsidio dexteræ tuæ omnipotentis opus est, vt eò pertingatur: sed & pertingi potest, si subsidium tuum adiunxeris: tam certò autem sperare possumus subsidium tuum quàm certi sumus, te nihil nobis imperare, nihil suadere, quod fieri à nobis non possit. Quantum anime mi, solatium, nihil ratione votorum mihi incumbit, quod per gra-

tiam vocationi meæ adnexam, non possim non præitare, modò ea vti velim, & quidni velim? volo, & eo quidem affectu, quo volo me Deo meo totum deuouere, penitusque consecrare. Amen.

MEDITATIO SECVNDA

De voto Paupertatis.

Elegi te in camino Paupertatis.

Isaiæ 48.

Argumentum huius, & duarum sequentium meditationum de votis, melius intelligetur, si cum (a) D. Thoma notemus opponi tria vota tribus concupiscentijs ex quibus pravus mundus teste (b) dilecto Discipulo, componitur. Votum paupertatis oppositum est concupiscentiæ oculorum, seu diuitiarum: Votum castitatis concupiscentiæ carnis: & votum obedientiæ, tandem superbiæ seu ambitioni: Ita vt naturæ corruptæ, quæ solis hisce concupiscentijs se pascit, magnum per hæc vota frænum iniiciatur, adeoque si seruentur eo, quo par est, modo, perfectio animæ, vt pote remotis obicibus, confestim acquireretur, sed valde verendum est,

(a) 2. 2. q. 186. a. 7. (b) 1. Ioan. 2.

est, ne illa rectè non seruentur, quod vbiq̃ue natura se quærat, sibiq̃ue persuadeat, se care-
re vix posse suis commodis, suis voluptatibus,
& eò honoris & existimationis suæ studio,
quibus tamen abstine, votorum fide iubetur:
Vnde fit vt illa subinde frænum excutiat, &
homo exacto aliquanto tempore in religio-
ne, minus sit religiosus, quàm ipso aditu pro-
fessionis suæ; minus enim accuratus in vo-
torum obseruatione est, fit remissior, & finit
abripi se motibus naturæ, nihil nisi sua com-
moda, suas delicias, & suam gloriam captan-
tis. Vt autem occurratur huic malo, & pri-
mus ille feruor quo non solùm olim vota fe-
cimus, sed etiam statuimus illorum obserua-
tioni constanter insistere, non intepescat: per-
magis interest, sibi in animum induxisse, quòd
religiosus grauitè erret, si votorum dispen-
dio, sua commoda, voluptates, dignitateq̃ue
confectetur; & quod è contrario, maiora nul-
quam commoda vel opes reperturus sit
quàm in vera paupertate, nunquam liquidio-
res voluptates, quàm in castitate; neque vlli-
bi plus honoris & existimationis quàm in
obedientia: adeoque non esse, quod à vo-
tis suis desciscat, vt hisce bonis perfruatur.
Atque hoc palam facient tres hæ meditatio-
nes.

Finis huius erit igitur, vt tibi persuadeas
non esse alibi diuitias ampliores, plus commo-
di, vtilitatis, & sincerorum bonorum, quàm
in

in paupertate voluntaria; vel in exacta voti
paupertatis obseruatione.

Forma, in hisce punctis.

1. Quid propriè sit, suas habere commo-
ditates.

2. Istud non alibi, quàm in vera paupertate
reperiri.

3. Non esse igitur quærendas alibi, cum
voti dispendio, commoditates.

Punctum primum.

Propone tibi hîc tria præclara axiomata,
ijsque plusculum immorare, excutiendo
rationes, & memoriâ repetendo dicta Christi
Domini, atque sanctorum, circa hanc mate-
riam.

Primum est, non in eo consistere commo-
ditates, quod amplas quis fortunas possi-
deat: verba Christi sunt (a) *non in abundantia
cuiusquam vita est, ex his quæ possidet.* & quotidiana
experientia videmus complures, qui cum diui-
tijs etiam abundant, commodis tamen suis,
imò & necessarijs se destitutos arbitrantur. O
pauperes infortunatos!

Secundum est, oportere contentum esse a-
nimum, vt dicere liceat, nos frui nostris com-
moditatibus: Cum enim commoditatum fru-
ctus sit contentum reddere hominem, ea-
rum cupidum, si iam animus contentus est,
plus

(a) *Luc. 12.*

plus habet commodorum, tametsi rerum expers, & corpus ipsum patiatur, quam si rebus omnibus potiretur, & corpori suo constarent comoda, animo non contento. Ipsi Ethnici huius axiomatis veritatem agnouere, solus Epicurus ausus est corporis curam anteferre, cuius propterea vel ipsum nomen omnes execrantur.

Tertium axioma, in nostra esse potestate, diuinâ accedente gratiâ, vt contentus sit animus: neque opes, neque voluptates, neq; honores neque homines explere me possunt, solus id potest Deus, sui copiam faciendo, vel in cælis per beatitudinem, vel per gratiam, & dona sua, in terris. Anime mi, tam iniurij in Deum ne simus, vt putemus extra illum aliquid reperiri, quod explere nos queat, istud siquidem Deus noster esset, noster finis vltimus, & nostra beatitudo; hæc autem sibi derecreata polliceri, est iniuriosè obtrectare Creatori. O Deus, quàm verè, Deus meus es, (a) & vnicus es Deus, tam certò meum verum es bonum, & vnicus, qui satiare me potes!

(a) Vide Exodi 33. v. 19, & ps. 143. v. 15.

Punctum secundum.

IN cælis cumulatè possidebitur Deus, atque animus perfectè satiabitur; interim in terris quantum quidem obtineri potest, eam saturitatem adfert vera paupertas; nam si ve-

ra

ra est, animum à rerum creaturarum affectu diuellit, eaque separatio reddit hominem triplici modo contentum, (a) i. exsoluendo illum molestiâ, quam secum trahit affectus, qui carere metu, tristitiâ & molestiâ non potest. 2. reddendo illum aptiorem capiendis Dei beneficijs & gratijs, à quibus satiari potest, soli enim terreni affectus, horum efficaciam obtundunt. 3. Denique, quia Deus peculiari sua providentia curat, ne talibus quidquam desit rerum necessariorum, aut efficit, ut videant non esse necessarias, aut ut ferant, amentque hanc necessitatem, animo tam æquo, magisque contento, quam si ijs fruere- tur, quæ natura posset in tali necessitate exoptare, aut huius necessitatis essent expertes: Vnde sequitur veros pauperes spiritu, esse ditissimos, fortunatissimosque; cum enim purgati sint & expediti terrenis hisce affectibus omnibus, (qui tantam nobis creant alioquin egestatem, quantam ingerunt cupiditatem rerum, quas deesse dolemus) possunt animo iam libero, puroque frui pacatè bonis suis spiritualibus, quæ cum solida sint bona, & infinito quasi intervallo mundanis omnibus superiora, fit, ut religiosus, qui ijs fruatur, euadat ditissimus, fortunatissimusque, uti disertè asserit Sapiens (b) *Est, inquit, quasi pauper,*

(a) *V. S. Gregor. 15. moral. 13. ad verba Iob 20. Cum satiatus fuerit.*

(b) *Prov. 13.*

pauperum in multis diuitiis sit; & confirmant Apostolus (a) & Augustinus, (b) dum aiunt, nihil habentes, omnia possidere. Arque hoc sensu intelligenda est insignis illa Isaiaë sententia, quam huic meditationi præfiximus, ubi Deus pauperes suos alloquens, ait se illos purgare electosque reddere in camino paupertatis, quod enim scoria, aut viliorum admixtio metallorum est auro vel argento, idem est animo religiosi hominis adhæsiō seu affectus ad bona terrena; & quod præstat auro fornax, ad illud expurgandum, secernendumque à reliquis metallis, idem efficit in religioso paupertas, dum illum à terrenis illis affectionibus auellit: Ex quo consequens est, ut quemadmodum aurum ea ratione expurgatum, iamque sincerum, censetur nobilius & ditius, ita quoque religiosus abdicatis minoribus bonis, quæ maiorum fruitionem possessionemque præpediebant, merito habendus sit ditior, maioribusque commoditatibus instructus, quod melius fruatur cæteris suis bonis, quæ solidæ diuitiæ sunt, sinceræque commoditates. Nonne verum est, naturalia bona animi, & multo magis supernaturalia gratiæ, præstare bonis omnibus terrenis, tantumque excedere aurum & argentum, quantum reliquis metallis aurum antestat? Nonne (c) verum est, quantum quis fuerit instructior hisce bonis spiritualibus, tantum eundem

(a) 2. Cor. 6. (b) 3. Confess. 4. (c) v. Sap. 5.

eundem esse ditiores? nonne & hoc quoque verum est, nunquam melius hæc bona possideri, quàm animo à cæteris bonis auulso? Vide igitur, an paupertas quæ hanc auulsionem efficit, immittitque in tantorum bonorum possessionem, non sit medium ad opes comparandas securius, quàm ista commoditarum prosecutio, cum damno voti paupertatis? copulare bonorum temporalium curam cum bonis religionis, est cuprum auro admiscere, multumque de eius valore decerpere, studere cumulandis opibus terrenis, est maiorum opum, verarumque iacturam facere.

Et ut clariùs perspicias bonum utile paupertatis, hac bonorum spiritualium fruitione nos beantis, dic amabo, quòdnam bonum vocas utile? an non istud, quod seruit alteri maiori comparando bono, vii pecunia victui, & victus vitæ conseruandæ? eò enim spectat omnis utilitas bonorum & commodorum temporalium: sed quid tandem est hæc vita, etiam per annos plures conseruata, quantilla illa est, collata cum æternitate? si verò paupertas stipata bonis suis spiritualibus adeò seruit vitæ beatæ, ac immortalis obtinendæ, (a) ut pauperibus regnum cælorum peculiariter adpromittatur, an non necessariò fatendum est, eam esse bonum, quo nullum nobis utilius aut commodius esse possit? Verè igitur

(a) Matth. 5.

igitur dixit Iesus: *Beati pauperes spiritu*; rectè Augustinus: *Felicitas magna Christianorum, quibus datum est, ut paupertatem faciant pretium regni calorum. Non displiceat tibi paupertas tua (a) nihil eã potest ditius inveniri; vis nosse, quam locuples sit? calum emit: quibus thesauris conferri possit, quod videmus paupertati indultum? ut ad regnum calorum veniret dives possessione sua obtinere non potest, nunc obtinet ut contempta, perueniat. Cùm ergo commodiùs sit carere; quàm possidere bona temporalia, insistamus huic beato statui, ut nihil habentes, nihil appetentes, omnia possideamus.*

(a) *Serm. 28. de verb.*

Punctum tertium.

Sunt enim verò considerationes aliæ nobilissimæ, & ad amorem huius voti paupertatis in nobis excitandum, efficacissimæ, & eæ præsertim, quæ desumuntur ex parte servatoris Christi, qui eam tantoperè verbis exemploque suo commendavit: verùm cum hïc (a) positã ipsius dignitate & excellentiã, nihil agamus aliud, quàm ut obfirmemus animum, ad voti nostri observationem: nihil ad hunc finem obtinendum videtur accommodatius, quàm ut rectè persuasam habeamus hanc veritatem, nos alibi nunquam plus boni, plus utilitatis, plus commodi reperi-
turos.

(a) *V. Platum l. 1. c. 9. & l. 3. c. 8.*

tuos. Cum enim non sit excellencia, neque dignitas bonorum reliquorum, quæ nos auocat ab integritate paupertatis nostræ, sed sola utilitas vel commoditas apprehensa si semel excusserimus hanc falsam apprehensionem, facile poterimus in officio nostro contineri. Quare quotiescumque videberis aliquare indigere, obijce hanc animo veritatem: Errari grauius, si cum voti detrimento quarantur alibi suæ commoditates; nam præter periculum peccandi, cui te exponis in materia tam graui, qualis est hæc voti; præter iniuriam & damnum perfectioni tuæ, & amori Iesu, impactum; quid sectaris, sectando commoditates tuas? an non ut euadas contentus? at ubi hoc consequeris? Euge responde: an non in bonis? rectè: sed aptio. Anne sunt ad hoc, minora bona, quam maiora? bona uero temporalia, quæ cum detrimento voti tui sectaris, nunquid longè cedunt bonis spiritualibus, quæ voti tui beneficio possides? Quo igitur iudicio illa prosequeris, quâ mente speras te eorum usu fore contentum? Crede, citius euersum iri totum Euangelium & terram supra cælos exollendam, quam id obtenturum. Frustra es, aut id obtineri in terris omnino non potest, aut obtinebitur animo, animus autem nunquam erit contentus, nisi taliter auulsus sit à rebus omnibus terrenis, ut carere omnibus queat, etiam vitæ necessitatibus, & vitâ ipsâ, si ita visum fuerit

fue
pau
cit,
rep
la a
ani
mo
bea
tan
C
alib
riri
Ch
tib
non
plu
pau
bus
exp
ple
hæc
har
te
exp
auc
qu
sto
rup
quæ
(a)
(b)

fuerit diuinæ Maiestati ; & sicut sola vera paupertas hanc perfectam auulsionem efficit, ita sola reddere contentum potest : in illa reperiuntur omnes commoditates, quia nulla æstimatur commoditas, nisi cui acquiescat animus, quantum fieri quidem potest in hac mortali vita, quæque promoueat ad vitam beatam & immortalem, vbi plenissimè mens tandem conquiescet.

Cur ergò deseratur paupertas, vt quærat alibi, quod nusquam, nisi in paupertate reperiri potest? An non istud centuplum est, quod Christus (a) cætera bona tēporalia relinquentibus, promittit etiam hac in vita? quid censes? non stat ille promissis suis? & quid per centuplum istud intelligis, nisi bona spiritualia paupertatis, quæ centies sunt, relictis omnibus, potiora? Quis verò sint potiora, nisi magis expleant animum? aut denique, si magis expleant, quid quæris extra paupertatem cui hæc promissa merces est, & adiunctum habet hanc animi expletionem, quod si causeris te hanc promissam centupli gratiam non experiri, nondum acquiescere animum: audi (b) Bernardum, qui hoc inde fieri ait, quod non reliqueris omnia; nam Iesu Christo dicenti, quod qui reliquerit omnia, centuplum accipiet, maior est habenda fides, quam tibi, te omnia reliquisse, asserenti; &
verò

(a) Matth. 16.

(b) V. Bern. in decl. in ista verba: Ecce nos reliq.

verò satis ostendis te non reliquisse omnia, aut saltem repetere, quæ reliqueras, quandoquidem adhuc aliquid expetas rerum mundanarum, aut tua paupertate contentus non viuas : nam vt omnia verè dicaris deseruisse, hæc etiam tua cupiditas deserenda est, & æquo animo ferenda rerum omnium inopia. Atque adeo, pro clausula meditationis, agnoscere debes, tam verum esse, quod sincera paupertas reddat contentum animum, vt qui contentus non est credere debeat se sinceram non colere paupertatem; itaque pro vsu huius veritatis, quodocunque senties desiderium rei alicuius, quæ præstat carere, & ad maiorem tuæ paupertatis perfectionem, ne quidem desiderare his similibusve verbis te compella: Anime mi, si melius nobis est, & plus si possidemus beneficio paupertatis nostræ, quam occuparemus, fruitione huius exigui boni, quod appetimus, cur deseramus paupertatem nostram? quid ni potius conamur euadere perfectius pauperes, magisque abstracti à rebus omnibus, cum à sola huius perfectæ abstractionis inopia, rerum copiam appetamus: & in perfecta paupertate constitutus animus, magis acquiesceret nihil habendo, quàm cuncta possidendo.

MEDITATIO TERTIA.

De voto Castitatis.

*Adducentur Regi virgines post eam,
proxima eius afferentur tibi, in læ-
titia & exultatione. Psal. 44.*

Argumentum in eo maximè versatur, vt
demonstret nos à voto castitatis quod
concupiscentiæ carnis opponitur, obligari
ad semouendas demandasque omnes vo-
luptates, quæ sensibus percipiuntur; atque in
hac semotione domitioneque maiorem,
quàm in earundem indulgentia, sitam esse
oblectationem, & voluptatem, non enim so-
lùm pro eo die & hora, quâ votum nuncu-
pamus, Deoque virginum regi nos offerimus,
loquitur regius Psaltes de lætitia & exulta-
tione, sed pro omni ætate, quâ viuitur in felici
illo statu, quemadmodum omni illa ætate pro-
piùs propriusque acceditur ad eum, qui vir-
ginũ & castorum consortio singulariter dele-
ctatur. Quia verò, quod ad hoc votum at-
tinet, sola pæne sensualis voluptas est per-
timescenda, plurimi refert rectè capere, quo-
modo illam procul habere oporteat, quod-
que sumpto decreto, ab illa generosè absti-
nendi,

480 MEDITATIONES
nendi, experturi simus sine comparatione
voluptatem liquidiorum, quam si illi in-
dulgeremus.

Finis erit, ut discamus & firmiter statua-
mus capere voluptatem abstinendo ab omni
sensuum voluptate.

Forma, in hisce punctis.

1. Multum referre, ut quis in hac materia
obfirmato sit animo.
2. Hanc obfirmationem in eo consistere, ut
abstineat omni voluptate sensuali.
3. Ita viui in liquidiori voluptate.

Punctum primum.

Nihil attrinet, hic esse prolixum, paucis rem
peragamus, & hanc dumtaxat verita-
tem tibi propone: quod cum hostis omnem
adhibeat machinam aduersus hoc votum,
nulla ratione possit illi resisti potentiùs, quam
obfirmato animo, seclusâ omni anxietate,
quid fieri tum liceat, aut libeat: Vbi enim an-
ceps est animus & fluctuans, minus habet, ad
resistendum roboris; ex parte solùm se tuetur
ipsa quoque gratia sine qua nihil possumus,
indignata sic à nobis hæsitari, sese subducit; &
hostis, qui non aliunde quàm ab imbecillitate
nostra vires accipit, euadit nobis superior,
fitque leo is, qui non esset nisi formica, si nos
leonis instar fortiter nos gereremus. Hoc sen-
su in sacris litteris myrmicoleon, id est, for-
mica

mica & leo dicitur, quod, (a) D. Gregorio teste, sicut contra ignavos & consentientes est fortis, ita contra fortes & resistentes fit debilis. Non oportet nos respondere tibi, nullum deliberationi nostræ necessarium est tempus, aiebant Regi Nabuchodonosor tres adolescentes; tam deliberatum nobis est Deos tuos non colere, ut ob nullas tuas minas simus à proposito nostro, sententiaque discessuri. Ita planè loquendum est, tam pro castitate, quam pro fide asserenda; & voto semel nuncupato, genus infidelitatis est, dubitare, aut deliberare, num servandum sit. O Deus! tam obfirmatus mihi videor, ut nihil pertimescam, sed, an non hic aliquod præfidentia periculum est, dum ita obfirmatum me gero? Fili mi, quisquis hoc sibi tribueret, suis fidens viribus, falleretur; sed obfirmare te cum mea gratia, ut faciat officio suo satis, non magis præfidentia est, quam fecisse votum suum; nam hæc obfirmatio sic in votis continetur, ut quisquis ita non foret animatus, non esset, uti esse illum à voto suo oportet.

(a) *Iob 4. ex vers. 70. Greg. 5. mor. 27. Dan. 3.*

Punctum secundum.

NE putes hinc sufficere quòd mala voluntate careas, aut sentias etiam bonam, quæ à malo sit aliena; nam si sic animatus non es, ut velis te priuare omni voluptate sensuali,

suali, quantumcumque innocens videatur, non procul aberis à lapsu in malum. Hostis vititur stratagemate, dum exiguis hisce aspectuum, verborum, propensionum naturalium, munerum, familiaritatum & eius generis licitis, ut quidem videtur, oblectationibus proludit, ut cladem inferat tantò tristiorem, quantò minus expectatam. Vitium voto oppositum, horridius est, quàm ut detecto vultu occurrens excipiatur; obuelat sese, & prius quàm percipiatur irrepit; & quisquis ab illo sibi non cauet, occupabitur; quidquid enim obtineri potest ab ijs, qui sibi cauent, est ne occupari se sinant. Alibi hac de re regi fusiùs, tu in signum constantis tui propositi sume hoc lemma: *Aut lilium, aut rosa.* hoc est, aut instar lilij purissimè, integerrimeque viuendum est, aut in pugna moriendum, profusione suam, tam pia de causa, sanguinis rosam æmulando. O sponse animarum nostrarum, (a) qui item candidus es & rubicundus, tandem agnosco, cur nolis ut oculos defigam in vultum alterius, vnde modica ad me voluptas promanaret; nempe facis hoc ex studio, quo prosequeris animæ meæ integritatem; & ut ignota mihi sit voluptas, quæ sensibus hauritur, nam ab hac voluptate incipit integritas animæ violari.

Pun.

(a) V. Greg. 22. Mor. 2.

Punctum tertium.

ITa, priuando te penitus omnibus ijs sensuum voluptatibus, (a) experiere maiorem longè voluptatem, quàm si illis indulgeres. Nam imprimis, liberaberis à perturbationibus, quæ, velut totidem apum aculei, post voluptatem relinquuntur, quibuscum, fieri nequit, vt religiosus animus conquiescat: Deinde conseruando te in perfecta castimonia, sis templum Spiritus sancti, qui gaudium est essentiale, & de quo tantumdem impertitur animæ, quam incolit, quantum ipsa gaudet se fieri eius templum, & domicilium. Profectò, si quoddam peculiare gaudium, & singularis quædam voluptas in cælo destinata est virginibus, & ijs qui pudicitiam seruarunt illibatam, vti in Apocalypsi proditum comperimus, credere licet, illam voluptatem ab ijs, adhuc inter viuos degentibus, prælibari, cum in cælo conferatur ex affectu singulari, quem sponsus restitutum vult sponsis suis non sanè differt eas affectus sui testificationes, donec in cælo sint, sed vti viuentes adhuc diligit amore eximio, ita huius amoris effecta, cum illis quoque communicat; nimirum insignia luminina in eorum intellectu, sanctos affectus in

X 2

volun-

(a) *Voluptatem vicisse voluptas est maxima.* Cypr. de bono pudic.

voluntate, & pias cogitationes in eorum memoria, vnde se sentiunt ita Deo plenos, vti D. Bernardus (a) rectè notauit, adeoque contentos, exsatiatosque, vt nulla par cum illa voluptas componi queat, Atque hoc adeò verum est, vt, licet vniuersim omnes Apostolos suos Iesus complecteretur, singularia tamen teneritudinis indicia testari voluerit, sancto Ioanni, ob eximiam eius puritatem & innocentiam, ne scilicet nesciremus hanc ab illo virtutem peculiariter amari, huic, ex hac vita, sui amoris argumenta significari, & hunc amorem aptiorem esse ad oblectandam animam, quàm cæteras quascumque voluptates. Interroga, si lubet, dilectum discipulum, quales animo persenserit, vel potius ex te ipso hæc exquire: an non verum sit, quòd Deus, quoties implet animum, eundem quoque oblectet? an non verum, quòd hæc oblectatio sine comparatione præstet cuicumque alteri, & excellentia & dignitate? responde item & dic, an non ijs peculiariter, qui se priuant omni humana voluptate, hæc diuina voluptas & oblectatio concessa est? Et denique, an non igitur faciendum est, potens esse incitamentum ad conseruandam abdicatone omnis voluptatis, suam castimoniam, si rectè nobis persuaserimus nos liquidiori voluptate fruituros, sensuali relicta, quam admissa? non est hoc voluptatem relinquere sed

(a) Serm. 5. in Quadrag.

commutare, (a) O mi Jesu fac vt eas veritatis meminerim, quoties eius exercendæ fuerit occasio, & licet eius exercitatio mihi molesta accideret, volupe tamen erit, cum sciam hanc à te virtutem tantoperè amari, subire hanc molestiam vt tuo faciam amori factis.

(a) *V. Cassianum coll. 12. c. 13.*

MEDITATIO QVARTA.

De voto Obedientiæ,

Vocaberis, voluntas mea in ea.

Isaiæ 62.

Argumentum & Finis huius meditationis sit, ex magnificis hisce Prophetæ verbis, colligere excellentiam, dignitatemque obedientiæ, efficientis, vt diuina voluntas adimpleatur; & præferri hunc honorem, omnibus officijs, dignitatibus, & præfecturis, si non alio considerentur intuitu, quàm quo superbia vitæ, tertia malorum concupiscentia, eas cum voti dispendio consecratur.

Forma in his punctis.

1. Quomodo Dei voluntatem includat obedientia.
2. Quomodo hinc obedientia acquirat dignitatem perquam eximiam,

X 3

3 Quo-

3. Quomodo dignitas hæc stimulo esse possit ad usum huius virtutis, & ad voti obseruationem.

Punctum primum.

TRibus modis cognosci potest, qua ratione diuina voluntas contineatur in obedientia. 1. ex eo, quod ita Deus voluerit, ut alij alijs subjiciantur: non enim est potestas, nisi à Deo, ait Paulus, (a) & quod inferiores sublimioribus potestatibus subditæ sint, à Deo ordinatum est, adeoque qui viuunt secundum hunc ordinem, diuinæ satisfacit voluntati.

Alter modus magis definitus est, quòd quoties obeditur, toties fiat id, quod Deus fieri vult in casu illo particulari, qui nobis à superiore manifestatur; nam nullum certius cognoscendæ diuinæ voluntatis indicium est, quàm per eum ordinem, quem is ad eam significandam instituit: atque ita, cum agenda nobis eo ordine significantur, certi esse possumus, diuinam hinc adesse voluntatem.

At verò tertius adhuc propiùs rem quaesitam declarat; quatenus scilicet non solum exequimur id, quod vult Deus, in substantia aut materia operis, seu vti loquuntur, materialiter, verùm etiam formaliter, seu ad eum modum

(a) Rom. 13.

modum & finem, quo fieri vult, agendo id, quod scimus Deo placere, propterea, quia illi placitum est, quia Dominus noster est, noster Rex, noster Deus qui hoc præscribit; & quia sumus obsequentiſſimi illius serui, qui cupimus illi obtemperare, exequendo perlibenter & constantiſſimè, quidquid vnquam iuſſerit, eo modo, quo iuſſerit, & quia id iuſſit. Atque hæc diuina voluntas ea est, quam D. Paulus vocat bonam, beneplacentem & perfectam, quemadmodum alibi fuſius à nobis declaratum est. O beatos nos, aiebat ille ad filios Israel, (a) quia, quæ Deo placent, manifesta sunt nobis: sed ô Anime, quanto beatiore nos, qui ea opere ipſo conficimus! quid enim prodest cognitam habere Domini ſui voluntatem, ſi illi non obtemperetur, niſi ad pœnam, de cognito & non peracto officio, iure perſolvendam? At verò etiam, cùm obtemperatur, obedientia tanti apud Deum est vt quiſquis illius pretium rectè cognouerit, electurus ſit imperata facere potiùs, quàm imperare.

(a) Baruch 4.

Punctum secundum.

Dignitas & honestas, quæ executione diuinæ voluntatis accedit obedientiæ, cognoscetur ex hiſce ſex gradibus, qui continuò aſſurgentes, magis magiſque excellentiam huius virtutis manifeſtant.

X 4

Pri-

Primus est, à fine hominis, qui in eo fitus est ut Dei voluntas perficiatur. nihil autem est, quo res magis extollatur, quam consecutione finis sui, ideoque tum homo collocatur in supremo excellentiæ suæ fastigio, quando facit Dei voluntatem, cum non alia de causa conditus sit, quam ut illam faciat, præstat enim id victimis (a) omnibus.

Secundus est, à perfectione spirituali, & sanctimonia hominum maximè illustrium: Hæc non acquiritur, nisi ab absolutissima diuinæ voluntatis executione; Quære virum, qui maximè sit secundum cor Dei, (b) & qui perfectissimè faciat omnes eius voluntates, & reperisti sanctissimum inter mortales, & futurum aliquando inter cælites beatissimum.

Tertius desumitur à consideratione Angelorum quorum summum præcipuumque encomium est, quod sint ministri Dei, ad intelligendam faciendamque eius voluntatem paratissimi.

Quartus, alius ad Reginam vsque angelorum assurgens, ostendit illam solius obedientiæ merito, & accommodando se diuinæ voluntati, euasisse in Dei matrem: quod adeo verum est ut ipse eius filius, Christus Dominus, non dubitauerit profiteri, se eum, quicumque fecisset voluntatem Patris sui, loco suæ matris habiturum: & responsum illud, quod dedit mulieri, beatum ventrem qui illum

a) 1. R. g. 15. (b) Act. 13.

lūn portasset, exclamanti, an non planè cessit in commendationem obedientiæ, quando asseruit, beatiorē hinc esse matrem suam, quòd ancillæ instar, Dei dictis auscultaret, quàm quod sua mater esset?

Quintus nos admonet Filio, qui, cūm Deus sit, sua maior est matre, & tam prope quidem nos admouet, vt nulla re euadamus illi similiores, quàm obedientia, cūm ipse nihil fecerit, nisi inductus ab hac virtute, & quidquid fecit, sumat pretium (a) & valorem suum à dignitate personæ ipsius, & ab eius obedientia, ita vt illa dici possit, nos redemisse, nobis nostram salutem asseruisse. O dignitatem!

Pro sexto, denique & supremo gradu, qui in Deo definit, obedientia in gratia exercita, nos reddit illi quàm simillimos, quantum scilicet obtineri hæc à nobis similitudo potest, dum reddit nos conformes eius voluntati: non enim beneficio memoriæ, neque intellectus euadimus Deo similes, sed per voluntatem: nostra autem voluntas nunquam illi similior efficitur, quàm volendo, exequendoque, quod ille vult. Tales appellantur (b) *Dij* in sacris litteris, non propterea solum, quòd ijs diuina voluntas significata sit, sed multò magis, quòd mandata sit executioni, & opere ipso perfecta. Fiunt hac ratione boni vt Deus; sancti, vt Deus; sapientes, potentes, &

X 5

Deo

(a) *Prou. 21* (b) *Ioan. 10. et ps 81.*

Deo similes, quantum fert humana conditio; ita ut tanta majestas, alioqui maxime zelotypa Diuinitatis suæ, ne sui nominis usurpationem ullus sibi audeat arrogare, eam tamen communem esse patiatur cum ijs, qui obedientiæ virtute præcellere & eximij esse nitantur: vnde inferas, licet, an non secum ferat dignitatem, quæ sufficiat explendæ gloriosissimi cuiusque hominis ambitioni. Si circa hanc veritatem nondum acquiescit animus, lege Platum (a) de dignitate religiosæ obedientiæ: si verò satis agnoscis eius meritum & excellentiam, supplex deprecare, quod hactenus alibi, quam in præstanda Deo obedientia captaueris gloriam & dignitatem, cum nulla sit alibi, quæ tam licitè, tam honestè, tamque meritò capteretur.

(a) *Lib. 2. cap. 5.*

Punctum tertium.

Verum quidem est, stimulum præstandæ obedientiæ religiosæ sumi debere à consideratione diuini numinis, cui nos consecrauimus deuouimusque tanquam supremo rerum omnium domino, & cui votum nostrum eadem animi promptitudine atque alacritate, quâ obrulimus reddere desideramus: Quia tamen ea honoris & gloriæ cupiditas erigere se potest, seu dominandi, præcipiendique studio, seu fastidio tam promptè, atque perfectè, quam

quàm par est, obediendi: poterit coerceri adhibita etiam hac consideratione, quòd nunquam tantum honoris sumus præcipiendo, quantum obediendo consecuturi; quia totus ille honor, qui in imperijs est, nisi aliter, quàm illum profert congenita naturæ cupiditas, accipiatur, nihil est aliud, quàm vanus honor sæculi, quàm maledictum germen corruptæ naturæ, quàm sibilus tartarei serpentis: & quod, quæso, decus in illis, præ ea gloria, quam adiri vidimus obsequendo diuinæ voluntati? Imo è contrario, honor est, inanem hunc honorem aspernari, & meritò propterea dictum à Sapiente videtur, (a) virum obedientem non loqui, nisi victorias, nisi triumphos; cum re ipsa hostes omnes suos, Mundum, Carnem & Dæmonem expugnet: Mundum sanè, dum vilipendit eius vanitates: Carnem, dum eius cupiditates coercet, dum se penitus Deo consecrat, holocausto, quod offerri queat, perfectissimo; quandoquidem traditis appetitionibus, voluntate, libero arbitrio, facultate iudicandi, quoad actiones vitæ suæ vniuersas, nihil sibi reliquum facit; dæmonem denique, dum illi resistit, continuâ illâ subiectione, quâ pendet à nutu superioris sui, qui modus debellandi hunc hostem, non nisi cæcis ictibus, & per insidias adorientem, securissimus est. Quid ergo, anime honoris cupide? si imperandi ambis dignitatem

(a) *Prov.* 23.

ubi consequi melius illam poteris, quam in obedientia, cuius beneficio hostibus tuis imperas, quorum alias imperata facere cogere-
ris, si, quo tua te stimulat ambitio, homini-
bus imperares. Obediens item de mundo, cæ-
terisque suis hostibus triumphat, quod nihil
fit ad animam aliquam, eorum faucibus eri-
piendam, Deoque conciliandam aprius, effi-
caciisque, quam illius conuersioni incumbere
ex obedientia & voluntate superiorum; sic
enim Deum habet propitium & conatus
suos promouentem; quin, ut nouerint homi-
nes, quanto in pretio Deus habeat obedien-
tiam, ipsemet obedit obedienti, illius gratia
facit quod alias facturus non esset, patrat in-
solita naturæ gratiæque miracula, annuit
omnibus eius postulatis; obsequitur enim vo-
luntati eorum, quos ipse habet suæ obsequen-
tes, & sicut obediens illum præ cæteris homi-
nibus honorat, illius se gloriæ immolando, &
certissimis argumentis profitendo se illum
agnoscere supremum Dominum suum, pari-
ratione Deus, qui glorificantes se glorificat,
maiorẽ obediẽti, quã cæteris homini-
bus honorem exhibet, illius precibus, deside-
rijs & voluntatibus morem gerendo. O
Deus! nimum id honoris est illi, qui non
alium ob finem vouit obedientiam, quã ut
humilis & abiectus, non autem honoratus ti-
bi deseruiret! Fili hoc fit in documentum
tuum, ut velis ea ratione mihi semper deser-
uire,

DE RENOVATIONE VOTORVM. 493
uire, & vt, si forte superbia te stimulet impe-
randi cupidine, memineris te nunquam tan-
tum honoris imperando, quantum obtempe-
rando, seruiendo que adepturum.

MEDITATIO QUINTA.

De Renouatione Votorum.

Pro primo die collectionis, quã ad Renoua-
tionem paramur.

*Arborem ficu habebat quidam planta-
tam in vinea sua, & venit, quarens
fructum in illa, & non inuenit. Di-
xit autem ad cultorem vinea: Ec-
ce anni tres sunt, ex quo venio,
quarens fructum in ficulnea hac, &
non inuenio, succide ergo illam; vt
quid etiam terram occupat? at ille
respondens dicit illi: Dimitte il-
lam & hoc anno, vsque dum fo-
diam circa illam, & mittam stercora;
& si quidem fecerit fructum: sin
autem, in futurum succides eam.*

LUC. 13.

Argumentum meditationum, pro Tri-
duo, quod votorum innouationem ante-
cedit,

cedit, desumetur ex hac parabola, quam Christus nobis in sacro suo Euangelio, ob eosdem fines reliquit, propter quos innouatio instituta est. Hi fines ad tria possunt capita reuocari, quæ inter se connexa sunt, respiciuntque tres temporis differentias, præteritum, præsens, & futurum. I. Ergo caput est, ut, quoad præterita, agnoscamus, nos non alia de causa vocatos ad religionem, quam quâ plantatur arbor in horto quodam, nempe ad fructus producendos, congruos vocationi nostræ. Secundum, quoad præsentia, est, ut expendamus seriò, num tales fructus, uti par esset, proferamus. Et tertium quod futura nos versari, nisi prouiderimus, in summo periculo amittendarum diuinarum gratiarum, & labendi in miserrimam conditionem animæ à Deo destitutæ. Atque istud est, quod parabola nobis proponit ob oculos, & cui seriò debemus animum applicare, iuxta votum illud Moyfis, quod S. Bernardus in rem nostram præsentem conuertit: (a) *Vtinam saperent & intelligerent, ac nouissima prouiderent!* Ordiendo igitur hodie à præteritis, intuebimur beneficium, finem, & obligationem vocationis religiosæ, ut tantò clarius deinde pateat, vtrum pro eo, ac debemus, illi satisfaciamus,

Finis huius meditationis erit, sese confirmare intelligentia & assensu huiusce veritatis:

(a) *Deut. 32. v. Bern. serm. 2. de Apost. Pet. & Paul.*

tatis: idè nos ad religionem vocatos, vt intra fructus edamus consentaneos vocatiõni nostræ.

Forma in hisce punctis, quæ vberem materiam suppeditant.

1. De beneficio vocationis.
2. De fine & fructu vocationis nostræ.
3. De obligatione pertingendi ad hunc finem, & hunc fructum producendi.

Punctum Primum.

S Paulus, (a) de negotio salutis tractaturus, passim initium facit ab agendis Deo gratis, & demonstratione tenerrimi sensus, ob collatum ijs (ad quos scribebat) vocationis beneficium. Ratio verò hinc exordiendi est, quod, cum beneficium hoc, sit fundamentum & fons omnium gratiarum nobis collatarum, item & obligationum, quibus tenemur illi respondere, nunquam simus satis harum gratiarum & obligationum magnitudinem agniture, neque quid neglexerimus, aut quantum defuerimus officio nostro: nisi prius agnouerimus, esse à sola Dei benignitate, quòd viuamus in hoc statu, esse illam benignitatem eximiam, & misericordiam omnino singularem, quàm nobis exhibuit, præ tot alijs, qui virtute nos & meritis antecederant, qui minus, quàm nos, illum offenderant, qui-
que

(a) Rom, I. I. Cor, I.

que maius fuissent obsequium illi præstituri.
 (a) *O fons amoris perpetui, quid dicam de te ! vide
 reliqua loco citato.*

Si sentiamus animum commoueri, quod fieri pronum est in hac materia, tam tenera, laxandæ sunt affectibus habenæ, & permit- tendum animo, vt excurret in commendationem huius tanti beneficij, quod nunquam satis agnosci neque pro dignitate commen- dari potest: si verò tam vehemens affectus non est, sitque intellectui libera ratiocinandi facultas, reuocare potes ingentia emolumen- ta huius diuini beneficii, ad illa sex, quæ duo- bus versiculis Psalmi 114. continentur: *Eri- puit animam meam de morte, oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu. Placebo Domino, in regione viuo- rum.* Vbi, cum Regio vate, aduertes in priori versiculo, Deum nos in primis à triplici in- genti malo vindicasse: primò à morte animæ, quæ mors est sempiterna, actum erat de no- bis, perieramus, nisi Deus nos respexisset. Deinde, à miserijs tum spiritualibus tum temporaneis, quibus mundus, sine vllò ad sa- lutem commodo tam refertus est. Tandem etiam à continuis labendi, & non in dies modò, sed & momenta singula peccandi pe- riculis & occasionibus, in quas ruere vide- mus plerosque mortalium & turmatim alios ab alijs propelli. In posteriore autem versu tria videbis emolumenta, quod nullum aliud tibi

(a) *Lib. 3. Imitat. Christi. c. 10.*

tibi negotium incumbat, quam ut placeas Deo: quod in regione viuas & societate eorum, qui promouere eò te possunt: & quòd in securo sis itinere, quo pertingas ad vitam immortalem, vbi pars maxima beatitatis erit: certos esse, quòd illi placeamus. An non videntur hæc ampla ad cogitandũ argumenta? an non efficacia cogitantibus, ad excitandos tantorum beneficiorũ memores, gratosq; affectus? O Deus adijce hoc istis, quæso, beneficijs, vt memorẽ me gratumq; illis exhibeam.

Punctum secundum.

Est finis quidam communis omnibus hominibus vt scilicet seruiant Deo atque illi seruiendo, eiusque mandatis obtemperando, asserant salutem suam; Est quidem peculiaris religiosi omnibus, vt obsequendo, diuinis consilijs, quæ in votis religioni nuncupatis continentur, incumbant perfectioni suæ; sed & est alius peculiaris cuique religioso, iuxta cuiusque institutum & gradum vel munus, quod tibi obtinet, vt nempe quis attendat conseruandis donis sibi diuinitus collatis, vt partes omnes muneris sui exequatur, cum ex superiorum suorum arbitrio, tum pro modulo gratiarum, quas ad hoc, omnino singulares & congruas, accepit. Quemadmodum ficulnea hæc Evangelica, arbor erat, quam ratione loci, temporis ac

cul-

culturæ, oportebat æquè, atque aliàs, fructum proferre, sed fructum peculiarem, sibi que proprium, atque ab aliarum fructibus diuersum ficum enim edere debet ficulnea, vt cerasus cerasum, pomus pomum, & ita de cæteris: ita propter fructum aliquem peculiarem scias ad religionem te vocatum, ibi te plantatum, irrigatum, excultumque. Considera paulisper, quis ille sit, qui à te exigitur; neque inhære dumtaxat æternæ cuidam actioni, ad munus tuum spectanti, quasi nihil à te præter eam, desideraretur, sed scrutare mentis penetralia, quæ Deus scrutatur & in quæ semper intentos habet oculos: Intuere indolem à natura tibi congenitam, expende gratias, quæ tibi promptæ sunt ad eam excolendam, adeoque perficiendam vt sanctus euadas. (a) Certè hunc finem, & non viliorem fructum exspectat à te IESVS tuus: sed quia varij sunt gradus sanctitatis, tuum est, cognoscere, quis ad te pertineat, cognosces autem, explorato statu tuo naturali, & supernaturali: hoc est indole tua, & gratiis quarum ope potes efficere, vt illa virtutis habitum induat, vnde omnes tuæ cogitationes, tua dicta, factaque, tanquam à virtute promonantia, condecorentur, vt illi placeas, qui te hoc in loco collocavit, vt tali gradu virtutis placeres quo mereris tandem aliquando illi placere in

(a) *Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra. I. Theff. 4.*

eo cœlestis gloriæ gradu, quem ille tibi destinavit. Quid videtur? punctum hoc magni momenti est ne levi pede illud transilias; in eo consistit negotium salutis & perfectionis tuæ, vt satagas cognoscere, & reddere hunc fructum peculiarem, quem à te Deus expectat. O Deus, iam nunc vehementer metuo ne sim infelix illa ficulnea ficu vacua, satis enim iam nunc animadverto exiguam me dedisse operam, vt inquirerem ignoscerem-que quid à me peculiariter, in hoc vitæ statu, expectares.

Punctum tertium.

Q Vis finis iste sit, & quis fructus peculiaris, à te expectetur, penes Deum est & conscientiam tuam: at obligatio satisfaciendi tanta est, vt arbor non tam teneatur fructum suum edere, quàm tu tuum. Ita sanè nihil excogitabis, quo teneatur illa prodesse Domino suo, vt non sis reperturus grauiore causas, quæ eò te magis obstringant: duodecim omnino, alibi protuli in medium, in classes quatuor tributas, ex rationibus diuinis supernaturalibus, humanis & naturalibus, quæ singulæ nos ad excolendam naturam & ad spiritualisandam, (a) vt sic loquar, indolem nostram devinciunt. Permagnum interest, earum nonnullas diligentius agita-

(a) *Lib. de ordine. p. 3. d. st. 8.*

agitare animo, & quibusuis excogitatis rationibus ad officium suum sese cogere, quandoquidem corrupta natura tot falso causas prætexat, quibus nos inde possit auocare. Age tantus Deus, quantus est noster ipse Iesus, qui tanta nostri causâ fecit, tulitque, innumerus numerus tot gratiarum nobis collatarum, & de quibus exactissima ratio exigetur, negotium tam graue, nostræ salutis & perfectionis; temporis, ad comparandam bonorum vel malorum ærernitatem, tanta breuitas; professio tam solemnis volendi Deo deseruire in statu quodam perfectionis, & in perfectione sui status; iudicium Dei horribile aduersus negligentes; tot exempla poenarum ab ijs exactarum; tot aculei conscientie nostræ, & denique totidem incitamenta, quot in sacris litteris pagellæ, quot lineæ, quot voces: hæc, inquam, omnia non haberent vim cogendi nos ad officium? (a) quomodo ergo implebunur scripturæ? an fortè credes te minus iis teneri, quam Dei Filium? si nescis, quibus verbis sacrae literæ inuectæ sint in negligentiam tuam, & in tuam naturam, quam tu in vitio tuo sustentas & foues, sanè perquam ignorans es: si verò scis, admodum es præfidens quòd ab iis non sinas te percelli. Fortasse cogitasti hæctenus, vbi de peccato grauiore & mortali non agitur, ibi grauem non esse obligationem: sed nisi hanc cogitationem exculseris,

(a) *Matth. 26.*

DE RENOVATIONE VOTORVM, 501
feris, periisti, ac egrè te colliges, nisi eidem ob-
nunties quàm primùm, & nisi agnoscas per-
inde suas timori filiali, atque seruili esse obli-
gationes.

Quem timor filialis non mouet, neque mo-
uebit (a) seruilis; nam ad hoc dumtaxat ser-
uilis adhibetur, vt paretur aditus ad filialem:
& filius si parenti diceret, se ad obsequia illi
præstanda non teneri, eò quòd mancipii iure
non teneretur, quid illi regereret parens? Ah
Deus, pudori mihi est, audire te de hac mate-
ria loquentem, sed loquere, & ita me pudore
opprime, vt nihil contra mutire possim, vtq;
conuincar obligationum, quibus teneor post-
hac tibi fidelius deseruire, quàm fecerim ha-
ctenus.

(a) V. August. tract. 9. in. ep. Ioannis.

MEDITATIO SEXTA.

Pro secundo die Collectionis.

Ecce tres anni sunt, ex quo venio quaerens fructum in ficulnea hac, & non inuenio: succide ergo illam, vt quid etiam terram occupat? LUC. 13.

Argumentum desumptum ex hisce verbis proponit, congruè ad præcedentem
me-

meditationem, quomodo soleat Deus visitare animas nostras, & quærere fructum, effectumque gratiarum nobis concessarum, quomodo periculum sit, ne quæsitum & debitum à nobis fructum non inueniat: item expostulationem, & minas, quas intentat.

Finis hoc præcipuè spectabit, vt agnoscamus sterilitatem animæ nostræ, defectum fructus à nobis merito producendi, quo tandem consulere nostris rationibus incipiamus.

Forma in hisce punctis.

1. De Cura, quam de religiosis animabus Deus gerit singularem.
2. De defectu mutux operæ, & fructus, quem illic inuenit.
3. De causa expostulandi, minandi puniendique, æquissima.

Punctum primum.

QVando sapiens affirmat (a) æqualiter Deo curam esse de omnibus, clarè innuit, nullam omnino rem reperiri, cuius ille curam non gerat: sed cum aliæ, præ aliis maiorem requirant, pro diuinorum consiliorum varietate, sanè Dei providenta, æquo suo iure vtitur dum quasdam præ aliis curat, atque usus est sua potestate, dum quasdam creauit aliis præstantiores, aut dum has præ illis ad maiora

(a) Sapient. 6.

DE RENOVATIONE VOTORVM. 503

iura pro arbitrio suo destinavit, Nunquid de
bobus cura est Deo ait (a) Paulus: imò verò est,
 sed non pariter, atque de homine quem præ
 cæteris de rebus creatis diligit, quæ non
 perinde, ac ille, pollent usu rationis, neque fa-
 cultate Deum cognoscendi & amandi, & uti
 dubiũ non est, quin Deus inter homines, tam-
 etsi omnes charos habeat, alium tamen alio
 habeat chariorem, ita fateri oportet, eum ge-
 nere maiorem curam illorum, quos arctius
 complectitur; hac enim cura peculiari, prodit
 amorem suum singularem: si electa dicitur
 ciuitas Ierusalem, & Israelis (b) populus præ
 cæteris gentibus & tanquam pupilla oculi
 dilectus, an non hoc inde est, quòd eius
 maiorem, quàm cæterarum urbium & gen-
 tium curam suscepisse videretur? Etiam
 Christus Dominus sæpe testabatur (c) Apo-
 stolis suis, de ijs, esse foreque singulari quo-
 dam studio sollicitum, & Apostoli Christia-
 nos reddebant securos de hac prouiden-
 tia, quæ non esset minùs futura, ad conser-
 uandos illos, quos vocauerat ad Dei cogni-
 tionem, seruitutemque fidelis, quàm fuerat
 ad locandos prona benignaque. Huius certis-
 sima demonstratio est in tribus primis capiti-
 bus Apocalypseos, ubi Christus se visendum
 obtulit S. Ioanni, iisque verbis illum alloquitur,
 quæ satis produnt, qualẽ de Episcopis Deoq;
 dicatis

(a) 1. Cor. 9. (b) Is. 41.

(c) Luc. 12. & 22. 1. Thess. 5.

dicatis hominibus, de quibus hic sermo est, curam gerat. Et ut neminem lateat, eo illum more se gerere aduersus omnes, quos amare disertis verbis profiteretur, se, quos amat (a) arguere & castigare, vultque istud publicè illis denuntiarì, ut quam ille adhibet in monendo diligentiam, eandem illi redhibeant in auscultando, & uti ille promptus est ad eos invitendos, & ex interuallo, excitandos, ita eos pariter ad sui exceptionem paratissimos experiantur. Sicut ergo religiosis causa est, cur agnoscant gratias peculiare quae diuina bonitate perceperunt, ita persuasum habeant oportet, a se adhuc inter viuos constitutis, exigendam earum rationem; Deum velle earum fructum atque effecta cernere; ideo adire ad se, ac visitare mentis interiora, non secus ac reliqua, per superiores suis temporibus excutiuntur: & si reddere debeant rationem rei familiaris, bonorumque terrenorum, non minori iure, de bonis caelestibus praestandam. Sunt etenim conductores & villici illi, quibus dicitur: (b) *Reddite rationem villicationis vestrae*: sunt negotiatores, quibus idcirco talenta concredita sunt, ut ijs quaestum faciant, restituantque cum foenore: sunt terra illa, quae sapientem venientem super se bibens imbrem, debet generare herbam opportunam illis, à quibus colitur. Sunt denique haec arbor, haec ficulnea, ad quam ipse Dominus inuisit,

(a) Apoc. 3.

(b) Luc. 16. Matth. 25. Hebr. 6.

inuifit, & crebrò quidem, & animo fructum aliquè ex ea percipiendi. Quæ omnia reapse tam vera funt, atque de illis verè propofita eft parabola. Quid iftorum credis? quid iftorum te afficit? num animaduertifti hæcæ uifitationes? an pro merito uifitantem excepifti? an fecifti illius voto & expectationi fatis? Hæc funt, quæ agnofcere nunc debes, & poft humillimè actas Deo gratias, de tam follicita tui cura, obteftare illud, ut tibi patefaciat ftatum animæ tuæ, fertilitate & malignitatem illius, tuas negligentias & defectus. O Deus, cum mihi non minùs neceffarium fit gratiæ tuæ fubfidium ad cognofcenda mea uitia, quàm ad ea non admittenda: largire mihi hanc gratiam, quâ cognofcam malum, quod admiſi bonum omittendo, quod fatis ſciebam omitti ſine ſcelere non poſſe.

Punctum ſecundum.

Hic enim uerò clarè & intelligere & loqui oportet, ſepone metaphoras & figuras omnes, ut reuera cognofcas, quis eſſe deberes, & quis non ſis. Interdum Deus anteuertit omnem intellectus operationem, & tametiſi peccata figillatim non proponat ob oculos, tantum tamen eorum ſenſum animo ſubiicit, ut toti diffluamus in lacrymas, & eorum deteſtationem. Aliquando detinebit nos conſideratione duarum, trium uel noxarum,

Y

rum,

rum, quæ maximæ nos grauant, & circa illas suis vteretur in nos exprobrationibus vnde pudore suffundamur. Quod si nullam sentiamus insolitam animi commotionem, & mens sit ad ratiocinandum meditandumque expedita, sumatur aliqua series virtutum, & circa earum singulas hæc tria expendantur 1. Quæ fuerint partes nostræ, quæque obligatio exercendi hanc virtutem. 2. Quid in ea omiserimus, quod agi oportuisset. 3. Quid commiserimus aduersus illam, per actus illi contrarios. Vnde oriuntur affectus contritionis, confessionis pœnitentiæ, & alii secundum gratiam, quam Deus suppeditabit.

Punctum tertium.

Q Valem cumque vitiorum tuorum notitiam adeptus tibi videaris, crede tamen & plura numero & magnitudine grauiora adhuc te latere; metue, ne ex his aliquod sit mortiferum: agnosce, venialium culparum plerasque esse a negligentia, ab immoderato affectu, & a malitia, qui sunt tres peccatorum fontes maximè periculosi, & de quibus seuerissimas pœnas exigere Deus consuevit. Audi præcipua capita, propter quæ meritò de te queri, & castigare te potest.

Primò, immerenti tantas gratias vtrò contulerat, vt vel ob istos peculiare fauores æquissimum fuisset te maiorem conferre
dili-

diligentiam, qua ijs responderes, & illi satisfaceres.

Secundò, aliqua tantùm vigilantia opus erat, & moderatione, qua naturam tuam eiusque propensiones subijceres rationi & gratiæ: at tu illis obsequi, quàm Deo tuo maluisti.

Tertiò, si de damno tuo agebatur, non erat illud, nisi modici honoris, voluptatulae, vel commoditatis alicuius, & quid hæc omnia, si cum gratijs componantur quarum tu damnum subijsti, maximè, cum tibi religioso non fuerit amplius integrum sectari honores, voluptates neque commoda temporalia, cum incommodo seruitij ipsius & suæ perfectionis, non magis sanè, quàm si viuere desijsses? tum etiam, quod modicam illam, quam fecisses, talium honorum cessionem, poterat ipse pro sua potentia & bonitate abundè rependere, & centuplo maioribus compensare: & tu interea, nulla habita ratione promissorum ipsius, neque tuorum, nihil spectas aliud, quàm commoda tua, tua emolumenta, vel potiùs tua damna. Hoc enim uerò nimis quàm iniquum est.

Quartò, si causas fragilitatem naturæ tuæ & virtutum difficultatem, an nescis, à te nihil exigi, nisi cui perficiendo paratam habes gratiam, nisi quod alij plures hæctenus, & his maiora, perfecerunt, nisi quod tu ipse aliàs in tyrocinio, peregisti, quodque cum lubet, satis potes?

Y a

Quin-

Quintò, si difficultatem aliquam experiris, tota illa à defectu virtutis, animi, amoris, aut considerationis oritur: nam si polleres virtute, non modò non molestiam, sed meram etiam voluptatem sentires; & apud animum tuum si pœnas expenderes, quas tu promeruisti, quas sæculares huius vitæ gratia subeunt, quas ipse, alia, quàm perfectionis tuæ promouendæ, causa, tibi ipse toties creas, quas IESVS & sancti sustinuere; & præterea gloriam æternam, quæ illarum est merces: exclamare cogereris cum D. Paulo, (a) *non esse condignas passionibus ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis*, aut profiteri, D. Paulum in hisce verbis fuisse hallucinatum.

Sextò, cum mundo nuntium remittebas, cum nuncupabas vota in religione, quando deinde, ubi sperare potest, sensisti te moueri aliquo perfectionis tuæ desiderio, qui stimuli, quæ argumenta, quales considerationes te permouebant? Ecquid, an non illi simili, illæ rationes æquè modò veræ, ac legitimæ sunt, atque tum erant? minúsne nunc amabilis est Deus? minúsne tu propterea illius seruus es, quod eius domum diutiùs inhabitaris? minimè profectò, sed quia ætate iam processisti, & iunioribus antestas, tibi ipsi fucum facis, cum è contrario agnoscere deberes, tibi ab ætate grandiori, à maiori vsu rationis, ab isto gratiarum affluxu accedere

(a) 2. Cor. 4.

accedere maius onus officio tuo satisfaciendi.

Septimò, quam à studijs, ab officio negotiorum tuorum mole prætexis excusationem, inepta est; nam Deus aliud à te obsequium non expetit, quàm in tuis studijs, & officio, modo eius intuitu & uti par est, illa peragas; atque ita tibi cuncta cadent felicitus, si nihil spectes in illis, nisi Deum: quidquid enim alterius cuiuscunque boni spectaueris, nihil ad Deum est, quem consequi in illis potes.

Octauò, quid fecisse te velles, hora mortis & iudicij impendente? & cur illa potius hora, quàm modò, nisi quod modò careas timore Dei pariter & amore, qui eò te stimulent, quod flagres amore tui, qui inde te auertit, & quod amplius te diligas, quàm Deum; alia præter hæc momenta sunt, præsertim ex parte amoris; sed capere illa non potes, nisi prius hæc te permoueant.

 MEDITATIO SEPTIMA.

Pro tertio die Collectionis.

Domine, dimitte illam & hoc anno, usque dum fodians circa illam & mittam stercora; & si quidem fecerit fructum, sin autem, in futurum succidas eam. Luc. 13.

Argumentum elicitedum ex postremis verbis propositæ parabolæ deducere nos debet in clariorem notitiam huius pœnæ horribilis, quæ euenit animæ improbi religiosi, quæque nobis exhibetur in comminatione facta ficulneæ, vt succidatur : & quidquid sit de præteritis, in futurum maximè metuenda nobis est hæc comminatio, nisi seria morum emendatione, & perfecta spiritus innouatione prospiciamus.

Finis est, sic agnoscere periculum nostrum, vt ad prospiciendum moueamur,

Forma in hisce punctis.

1. Qualis sit pœna, quæ in comminatione ficulneæ facta, exprimitur.

2. Periculum esse, ne propter præterita, & multò magis propter futura in miseriam illam

lam incidamus, nisi prouiderimus hac inno-
uatione.

3. Quam prouidentiam, & quale reme-
dium adhibere oporteat.

Punctum Primum.

Omissis pœnis alterius vitæ, quæ vitæ præ-
sentis pœnas consequuntur, neque multa
etiam ducta ratione pœnarum temporalium,
earumque quæ sensum afficiunt, inducere in
animum debemus, malum grauissimum, quod
improbo religioso accidere possit, itemque
pœnam periculosissimam, quam illi Deus de-
nuntiat, esse, si priuet illum suis gratijs, si re-
secet ab interna spiritalique sua gubernatio-
ne, si licentiæ effrenatæ illum permittat, si de-
nique patiatur, vt iam punitione euadat im-
probus, quem prius sua malitia malum fe-
cerat. Nota progressum qui in vitijs nostris
solet euenire: Primò, non sunt, nisi effecta
quædam concupiscentiæ, aut tentationis ali-
cuius, deinde affectus sese insinuat, tum deni-
que sequitur malitia, quæ captat eorundem
patrandorum occasiones, quæque se in ma-
lis suis excusat; vnde oritur peccandi con-
suetudo, durities animi, obcæcatio, & obsti-
natio, quæ Dei pœna est, ita prima scelera
castigantis per secunda, & secunda per dere-
lictionem & subtractionem gratiæ, quâ mi-
ser destitutus, non poterit, vt prius, ab im-
proba

proba peccandi consuetudine sese reuocare. Atque ita peccator euadit punitione improbus, qui se talem sua malitia reddiderat, qui status periculosissimus est, in quem incidere religiosus queat; nam non facile inde emergit, cum Dei sit poena, & hæc poena in eo consistat, vt denegetur gratia sine qua fieri nequit, vt se colligat, emergatque. Et hæc maledictio, quæ cadit in terram illam, cuius meminit (a) Paulus, quæ *super se venientem bibens imbrem, proferens autem spinas & tribulos, reprobata est & maledicto proxima*, vbi reprobatio siue derelictio licet nullum aliud illi malum, præter prius istud de nouo inferatur, dicitur eius maledictio quippe tota ipsius maledictio est, spinas proferre, quas iam prius producebat; sed priusquam adhibebatur ijs euellendis cura, nunc verò posteaquam deserta est, spinæ succrescere sinuntur, & de inferendo in terram igne dumtaxat cogitatur: pari modo, anima religiosa, per nimiam morum licentiam fit improba & misera, resipiscendi tamen motus est haud difficilis, quamdiu Deus hanc poenam illi non infligit, vt non possit nisi ægrè resipiscere, aut etiam, vt non agnoscat miseram, in qua versatur, conditionem, & nullo penitus periculi metu tangatur. Istud reipta accidit illi ficulneæ, cui Christus suis verbis maledixit: (b) *Nunquam ex te fructus nascatur in sempiternum.* An

(a) *Hebr. 6.* (b) *Matth. 21.*

non prius erat sine fructu? equidem, sed eò tamen redacta non erat, vt fructum non ferret, nisi post maledictionem. Ita, licet eadem solùm culpæ admitterentur, neque in speciem, quis prior euaderet, tamen in statu versatur is periculosiori, quatenus in vitium iam obdurescit. defectu gratiæ meritò subtractæ, qui cum illius auxilio facile corrigere se potuisset. An non istud est, quod dicitur inuitatis, qui venire ad cœnam recusarant: (a) *nemo illorum gustabit cœnam meam*? malum illud dumtaxat illis intentatur, quod iam subibant sed eorum malitia iam abit in pœnam, vt si deinde præstare vellent, quod ante noluerunt, tam facile tamen non possent, simile verò est serpentem humi prius reptasse, quam eò damnaretur, dicta illi nihilominus imprecatio est, (b) *vt super pectus suum graderetur*, adeo vt in hoc non habuisset à natura, vi sententiæ aduersus illum pronuntiatae fuisset eò redigendus. (c) O quàm horrendum est incidere in manus Dei viuentis? sed quantò horribilius est excidere illis manibus, eius cura destitui, quantumuis nihil pati videamus? Hæc summa & postrema pœnarum est: (d) *Apage, procul à me, pœnas à te non exigam amplius; i, quò desideria cordis tui te*

Y 5

VOCANT;

(a) *Luc. 14.*(b) *Gen. 3.*(c) *Heb. 10.*(d) *v. Exech. 16. & ps. 80.*

vocant; prosequere, quod natura dicitur & genius. Absit & Deus! ita scere, quæso, aduersus me, plectendo me potius alia quacunque pœna, quam illa quæ tum subitur, cum desinis irasci, & nos cupiditatum nostrarum arbitrio permittis.

Punctum secundum.

QVando monet nos (a) Sapiens, ne de peccatis, licet confessis remissisque, simus sine metu, facit, ut circa præsentem materiam nos instruat, nos, tamen si securi essemus de peccatorum indulta venia, non tamen certos esse de pœna non exigenda, nam post culpæ condonationem, non continuò sequitur impunitas sed pœnæ restant Deo persolvendæ, quarum vna, uti mox dicebamus est, maiorem experiri difficultatem ad bonum præstandum, quam prius, & maiorem ad malum facilitatem, vnde fiat, ut à bono abhorreamus, & pronius feramur in malum: quod cum ita fit, an non satis est causæ, cur metuas, ne præterita tua peccata te reddant obnoxium huic pœnæ? ne te puta, quam sis, nocentior, sed neque te nimium palpa: non exonerat te aliorum peccantium numerus, & quamquam inter omnes vnus punirere, queri de iniuria non posses. Nihil tam arcanum est, neque tam metuendum, quam Dei iudicia,

(a) *Ecclesi. 5.*

cia, qui cum gratiarum suarum sit arbiter & (a) Dominus illas largitur & negat pro summa sua potestate, quibus vult, neque fas est vlli ex postulare, cur ita disponat. Et non existimes maximos peccatores semper maxime destitui, aut sola illa scelera, quæ tu grauiora censes, & quorum te reum non agnoscis, esse quæ hanc derelictionem mereantur; crede, te satis admisisse, vnde plecti merearis; subinde ab vno veniali peccato reddi aliquem huic pœnæ obnoxium; à tali culpa, quæ leuis hominibus videtur sæpe diuinam iustitiam grauius irritari. Coniice in Saulem & Dauidem oculos, videntur illorum crimina ne comparari quidem posse, imò Saulis esse leuissima, si cum Dauidis flagitiis conferantur; & tamen (b) Saul proicitur, derelinquitur, non autem Dauid, vt discas, si nescis, ob multitudinem tuarum nozarum metuere, saltem vereri ob reuerentiam eius, qui earum est Iudex.

Verum, vt vt sit de præteritis, & vt Angelus tuus tutelaris causam tuam egerit, vt proficulnea locutus est cultor vineæ: hoc iam agitur, vt te emendes, ea solum lege condonata est pœna; putasne, si anno sequenti nihil protulisset ficulnea, post maiorem adhibitam culturam, parcitum illi fuisset? Et tu, post hanc innouationem, & lustrata à Deo interiora tua, nisi fructum feceris, an non cense-

Y. 6

(a) v. c. 9. ad Rom. (b) 1. Reg. 16.

bis te magis reum, quam fueris ante hanc collectionem, & prius quam hisce cognitionibus illustrareris? Benè sperare te oportet, & indulgere affectibus amoris, quantum eos cœliuina bonitas tibi impertiri dignabitur; sed nisi erumpant in opus, & nisi tu seriò cogites cauere vitia, quæ heri in tua viuendi ratione aduertisti, certus esto, te tantum causæ habere, vt metuas, puniri hac postremâ diuini numinis vindictâ, quantò minus metuis causam præbere te puniendi. Non est hoc sperare sed nimiâ efferri fiduciâ, si non timeatur, vbi sanctissimus quisque contremiscit. Non est illi Dei amor, sed sui, vbi ad hoc quaruntur amoris argumenta, vt mollius commodiusque viuatur; non est hoc vacare collectioni, quæ ad renouationis gratiam disponat animum, si non apprehenditur necessitas reuocandi se ad frugem meliorem. (a) O Deus, concede, quæso, vt cogitem potius, quid agere me oporteat ad euadendam hanc miseriam quam vt insistam huic miseræ cogitandæ! Fili, nunquam melius prospicies malo futuro, nisi perspecto melius eius periculo & miseria.

(a) V. Eccl. 2.

Punctum tertium.

POSTEA quam igitur egeris humillimè gratias diuinæ bonitati, quod te pro merito tuo,

DE RENOVATIONE VOTORVM. 515

tuo non destituerit, postquam insolito contritionis affectu veniam efflagitaueris, nota quid vinitor dicat se ficulneæ præstiturum; nempe, se ablaqueaturum illam, circumfodiendo, deinde, se missurum stercora. Hæc sunt, quæ præstare debet gratia innouationis, & ad quæ cõparandus es, vt plus fructuum, quàm feceris hæctenus, producas. Abdicare se amore & æstimatione sui ipsius; exuere se omnibus naturæ cupiditatibus, quoad honorem, opes & voluptatem; nihil eorum deniq; desiderare, quæ naturæ genius prosequitur: hoc sanè est ficulneam ablaqueare. Sed ad illam rectè stercorandam, omnino opposita expetenda sunt; capis quid sit finetum? est enim verò quiddam abiectissimum est, & maximè contrarium naturæ: est vilipensio tui ipsius, contemptio honoris, amor contemptiõnis tui, tuorum incommodorum, tuæ depressionis, & tuarum ærumnarum. Si præbes aurem gratiæ te alloquenti, & illius ductibus & desideriis te accommodas subibis in statum hunc felicissimum tantumque proficies futuris temporibus, quantum præteritis neglexisti; at si audire nolueris non magis verum est actum esse de te, nisi plus fructuum feras, quàm est certum, te nullum producturum, nisi relictis naturæ studiis, contraria gratiæ sequearis: nam hæc vna tuæ animæ causa est, quod naturæ propensionibus abripi te linas: quibus seriò & ex animo nuntius

tius

518 MEDITATIONES
tius remittendus est, vt promerearis gratiam
perfectæ innouationis spiritus, & vt in ea te
gratia conserues. O mi custos Angele præsta
mihî optata hæc officia? anime mihi, intenti
simus in occasiones, nam illic operam suam
præstat Angelus noster.

MEDITATIO OCTAVA:

Pro die Innouationis, & de spiritu vitæ
religiôsæ.

*Quis mihi tribuat, vt sim iuxta men-
ses pristinos secundum dies, qui-
bus custodiebat me Dominus, Iob
c. 29.*

Argumentum demonstrabit, dari gratiam
innouationis, quæ vim habeat restituendi
nos in primum statum feruoris, eiusque
spiritus, quem nos vnâ cum vocationis bene-
ficio acceperamus, & à quo potuissemus, cum
tempore forsan excidisse: eam gratiam con-
ferri, dum vota iteramus; tantò amplio-
rem, quanto perfectiùs illam exoptauerimus:
ideoque debere nos vti verbis & exemplo
Jobi, cuius vita fuit vera nostræ innouationis
imago.

Finis erit, vt discas pandere sinus omnes
cor-

cordis tui per desideria tam inflammata, vt merearis accipere gratiam innouationis copiosissimam, & perfectissimè renouari.

Forma in hisce punctis.

1. Dari aliquam gratiam innouationis spiritus.
2. Illam dari vota iterantibus.
3. Tantò dari copiosorem, quantò magis desideratur.

Punctum primum.

QVandoquidem assumpserimus verba Iob, veluti fundum & arcam in qua meditationis nostræ materiam firmemus, & ex qua finem nobis propositum educamus: operæ pretium erit initio videre, quàm eius sancti viri vita fuerit præclara effigies innouationis nostræ quamque apta sit, ad clariorem huius intelligentiam animo imprimendam.

Considera tres status, in quibus fuit. Primò, priusquam tentarerur, quando pacata omnium bonorum possessione fruebatur; secundò, in ipsa tentatione, quando illa sua fortuna excidit nulla re, ex bonis omnibus, sibi præter vitam, relicta: & tertio cum rediit in priorem statum vbi duplicato fœnore, recepit vniuersa. Ad hunc modum religiosus sese innouans considerare se potest in statu triplici: in priori, quando religioni nomen dedit, verlabaturque

baturque in primo vocationis suæ feruore
 erat omnium mortalium felicissimus. In al-
 tero, cum ab ardore isto remisit, cum succu-
 buit tentationibus, quæ illum præcipitarunt
 in statum tepiditatis & languoris, ipsa Iobi
 conditione, licet (a) in fino miserrimè con-
 fidentis, calamitosiorem, quandoquidem
 Deus nunquam dicturus fuisset de Iobo,
 quod de lepido homine pronuntiauit, se pati
 illum non posse, illius nausea eueri sibi sto-
 machum, se illum vomitu proiecturum. In
 tertio denique statu, quando per innouatio-
 nem spiritus, recipit duplicatum feruorem
 suum, & Iobi similitudinem absoluit. An non
 hic abunde est, cur stupeas laudesque Dei tui
 Potentiam, Bonitatem & Sapientiam? Poten-
 tiam in primo statu, quod te mundi periculis
 eduxerit, vt bonorum, quæ in religione sunt,
 faceret participem: eius Bonitatem, quod te
 sustinuerit prima sua gratia tam turpiter
 abutentem; & eius Sapientiam, quod tibi
 prospexerit de modo facili, & ad priorum
 bonorum recuperandam possessionem, tam
 efficaci? Ipsæ tuæ te perfectiones laudent
 ô Deus, quia tam immensæ sunt, vt com-
 prehendi, nisi à seipsis non possint. Hisce
 breuiter, sed piè consideratis. Insiste paulò
 attentius huic animaduersioni, quod hæc
 gratia renouationis spiritus, non sit mera
 ceremonia pronuntiandi formulam voto-
 rum

(a) Iob. 3.

rum suorum, neque solum sumendi sacram Synaxim, aut peragendi alia pietatis exercitia, quæ tum vsurpantur, sed quod re ipsa tum conferatur gratia, cuius meminit Apostolus, (a) nos monens, vt renouemur spiritu, cuius ea vis sit & meritum, vt eius intuitu Deus animam eripiat è misero statu tepiditatis, in quem inciderat, ac restituat in primum vigorem ardoremque, nec primum modo, verùm etiam maiorem, quàm cum primo diuinis obsequijs se mancipauit, iuxta dispositionem, quam adferat huic diuinæ gratiæ recipiendæ.

Cùm enim moneamur, vt ea ratione renouemus nos, neque facere id possimus absque gratia aliqua peculiari, quæ nos in statum illum restituat, necessaria consecutione sequitur, esse aliquam, quæ habeat hunc effectum peculiarem, vt notum est, gratijs Sacramentorum, & ijs, quæ gratis datæ dicuntur, suos esse proprios & peculiare effectus: Ita proprium est huic gratiæ Innouationis, sic spiritum restaurare, vt amplius non affligatur istis languoribus & miserijs, à quibus humi serpebat potius, quàm decurrebat viam diuinorum mandatorum. Est instar perfectæ sanitatis, post diuturnos corporis morbos recuperatæ; aut similis recenti adolescentiæ, quam vitæ fructus olim in paradiso restituisset, si in innocentia, constitissemus; aut denique

(a) *Ephes. 4.*

nique instar restitutionis Iobi quæ optimè exprimit huius gratiæ facultatem. O quanta felicitas, quantæ opes, qualis è cælo fauor! fieri ne poterit hodie, vt reuocer in statum vitæ pristinum, vbi solius Numinis ductu & imperio res omnes meæ gerebantur? Ita est, Anime mi, poterit, si pariter expandere didicerimus cor hisce desiderijs, atque os modo aperimus in hæc verba, vel ad formulam votorum iterandam.

Punctum secundum.

QVamquam alia sint subsidia, aliaque tempora, quibus hæc gratia possit obtineri, dies tamen dicta votorum innouationi, tempus est, quo possimus illam expectare certior fiducia propter triplicem hanc rationem, nisi aliunde obex opponatur. Prima, quòd cum hæc innouatio votorum præcipuè sit instituta ad spiritus restorationem, dubitari non possit, quin Deus, qui pium hunc morem fundatoribus, aut superioribus ordinum religiosorum suggestit, cum iisdem quoque operetur gratiam impertiendo, sine qua, nihil aliud foret hæc innouatio, quàm externa quædam ceremonia. II. quòd quicumque se disponunt ad hanc innouationem, iidem quoque se comparent ad spiritum instaurandum, adeoque, si aliàs vnquam, certè hoc potissimum die, quo adhibetur
optima

optima dispositio, sperari hæc gratia potest. Tertia est, quod talis sit inter duas hæc innouationes votorum & spiritus, consensio, vt fieri vna rectè nequeat, quin succedat altera. Quid enim est vota innouare, nisi contestari se velle redire in eum statum, in quo quis fuerat, dum vota primum nuncuparet? at, in quo statu tunc erat? Quid est se deuouere, nisi ita se Deo dedere, vt illius solius causa deinceps quis viuat quasi mundo cæterisque rebus omnibus defunctus? Atqui hoc propriè est renouari spiritu, in eo consistit spiritus innouatio, vt exuamus veterem hominem, quem resumpseramus, & induamus nouum, qui nos excitet ad seruiendum Deo in spiritu & veritate: Atque aded, cum renouationis spiritus idem sit finis, idemque effectus, qui renouationis votorum, numquam sperari melius potest, nos spiritu innouandos, quàm cum prima vota innouamus, præsertim cum innouatio votorum non habeat minorem vim ad impetrandam gratiam innouando spiritui necessariam, quàm prima eorundem nuncupatio fuerit, ad obtinendum illum spiritum & feruorem, quo tum urgebamus, efficax. Huic considerationi paulò diutiùs immorare, seriò tibi inculcans, quòd sicut prima, quam fecimus, votorum nuncupatio tanti fuit meriti, vt nobis obtinuerit ardorem spiritus, qui requirebatur ad dignam seruitutem illi præstandam, cuius obsequio

quio

quo mancipabamur : ita etiam eorundem
votorum renouatio, cum priori, nihil in meri-
ti magnitudine concedat, sit habitura parem
effectum, adeoque primum nobis ardorem
recuperatura. Vnde patet appositissimè iux-
ta ac æquissimè sperari hodie posse hanc
gratiam, modò velis eodem spiritu vota
renouare, quo illa primo die nuncupasti, &
quidni velis? & quid impediat? quod istud
impedimentum, quod à tanto te priuet bo-
no? an dicere auderes te facti tui voti pœnite-
re? Nisi pari feruore, ac æquè ex animo re-
noues, atque illud primum obtulisti, manife-
stè prodis te illius olim oblari pœnitere. Qui
corda scrutatur, facillè dereget in tuo, quod di-
cere, non auderes, caue sis, Quin conijce ocu-
los in obligationem perfectionemque voto-
rum tuorum, & dic cum Iesu tuo, crucem
suam & supplicia intuente: *Ecce venio, ut fa-
ciam, Deus, voluntatem tuam; volo vota, illa ac-
cepto, illis me offero, illis me dedo, illis
penitus, iuxta voluntatem tuam me com-
mitto.*

Punctum tertium.

SI præterea cumulamus vota & desideria
redeundi in primum statum feruoris, quo
modo Iob exoptabat pristinae fortunæ con-
ditionique restitui, erit ad obtinendam grã-
tiam perfectæ innouationis tantò auctiorem,
quanto

quanto desideria hæc fuerint ardentiora, efficacioraque.

Mirum est, hunc ea sanctitate virum æstuasle prioris fortunæ desiderio, aut Deum, qui decreuerat rem omnem illi restituere, voluisse vel permisisse vt tali desiderio prius æstuarer. Sed id factum est, vt ex ipso disceremus, Deum velle istam innouationis gratiam à nobis desiderari, tamque ardentem quidem, quam cupidè Iob suam fortunam exoptabat, atque vt speremus nos illam obtenturos, vt Iob suis desiderijs suam consecutus est. Ita vbique sacræ paginæ & sancti Patres nos cohortantur ad desideranda bona spiritualia, quæ expectamus, & ad hæc expectanda pro modo & magnitudine desiderij quod de ijs conceperimus. Ratio est, quia non dantur nisi iuxta dispositionem & aptitudinem animæ ad hæc recipienda comparatæ, istis autem desiderijs anima redditur aptior, dum testatur ea magni à se fieri, & quodammodo Deum obstringit, (a) vt ea sibi largiatur, cum nihil illi iucundius sit quam nobis benefacere, & satisfacere iustis nostris desiderijs. Verùm sunt & aliæ rationes prorsus ad excitandum huius gratiæ desiderium accommodatæ. Nam primò, cum non recesserimus à primo feruore nostro, nisi non satis æstimando res spirituales

(a) Desiderium sinus cordis est, capiemus, si quantum possimus, extendamus. Aug. in ps. 34.

& interiores, & sinendo nos nimium abripi effundique in exteriores, & quæ sensum afficiunt; non possumus hanc culpam meliorem modo resarcire; neque aptius promereri gratiam expectatam, quam si per desideria nostra testemur, nos eam pro merito æstimare, cæterisque rebus omnibus anteferre. Quanta Dei bonitas, ut possessionem rei tam expectandæ, collocet in ipsius expectentis desiderio!

Secundò, cum necesse sit hanc gratiam esse potentem admodum atque copiosam, ut extricare nos possit peruersis illis habitibus, quos præterita negligentia & tepor nobis forsitan iniecit, nostris sanè desiderijs eadem tale sumit incrementum, roburque, ut verè tum dici queat, *vbi abundauit delictum, ibi superabundare & gratiam.* (a)

Denique cum debeamus ad hanc gratiam aliquid, operæ nostræ conferre, idque fieri maximè oporteat in occasionibus, vbi maximè sumus imbecilli: necesse est, illic potissimum innouare proposita nostra, ideoque desiderandum ut in ijs simus animo forti generosoque, prouidendo casus particulares, & desideria nostra conceptis finibus exprimendo, uti Iob declarabat se in nihil aliud intendere, quàm in dispositiones (b) & prouidentiam Dei, ut illi obsequeretur, quàm in diuinas

(a) Rom. 5.

(b) Vide c. 29.

nas eius arbitrio penitus conformaret; Alio-
 qui enim, nisi modo desideremus fortiter ca-
 sus illos particulares, vti gratia à nobis exi-
 git, tanta naturæ vis est, vt abreptura nos sit
 in contrarium, & cras ijdem futuri simus qui
 fuimus antehac. Quid animaduertisti hac
 collectione tua, cui peculiarem curam adhi-
 bere sit necesse? Istud ipsum est, quod expe-
 tere oportet, huc imploranda, applicandaque
 est gratia, & quantum generatim expetis te
 innouare, tantum desideres necesse est, te ge-
 rere in hisce particularibus casibus, vti facien-
 dum esse animaduertisti. Ex animo igitur
 dic cum Jobo, & pariter atque ille desidera,
 dicens: Eâne felicitas hodie mihi accidet, vt
 restituar in statum vitæ pristinum, vbi non
 alio, quàm diuini numinis ductu governa-
 bar: quando nihil sectabar aliud, quàm obse-
 qui; quando in obedientia mea solum Dei
 nutum spectabam; quando meæ mihi regulæ
 erant instar præceptorum cælestium, & vel-
 uti totidem significationes voluntatum diui-
 narum; quando deficientibus superioribus
 aut regulis, non aliunde petebam consilium,
 quàm à ratione, & à gratia, vt illi naturam
 subijcerem; quando domesticorum infimum
 me censebam, satisque magnum putabam
 me quod in domo Dei versarer; quando de-
 nique nihil aliud agitabam animo, quàm
 quomodo mihi ipsi morerer, vt non viuerem,
 nisi vitâ Iesu, quæ sola hominis religiosi vitæ
 est?

§28 MEDITAT. DE RENOVAT. VOTOR.
est? Ah! vita beata, quomodo te amisi, aut
quomodo non desiderabo te recuperare a-
missam, cum solis hodie desiderijs sit opus ut
recuperère, & te semel recuperata, nihil ultra
quærendum sit desiderandumque, nisi stu-
dium & cura, ne amplius amittaris.

A. M. D. G.

FINIS.

